

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČESKÝ JAZYK

5.ročník

inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

SLOVESNÝ ZPŮSOB

určování sloves, oznamovací způsob, rozkazovací způsob, podmiňovací způsob, procvičování

vl.znak:ČJ II.

Autor:Mgr.Alžběta Dostálová

2011

ZŠ Rokytnice v Orl. h.

ZOPAKUJTE SI: u sloves určujeme:

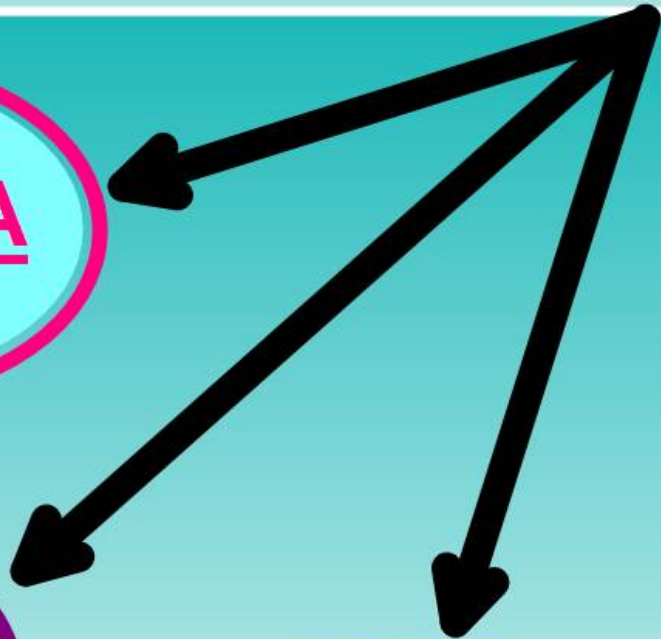
a nyní se také naučíme
určovat další slovesnou
kategorii:

OSOBA

ČÍSLO

ČAS

ZPŮSOB

SLOVESNÝ ZPŮSOB

-slovesné tvary mohou vyjadřovat trojí způsob:

a) OZNAMOVACÍ ZPŮSOB

-ležíme, budete hrát, dívají se, jdeš, jedl jsi,...

b) ROZKAZOVACÍ ZPŮSOB

-běž, jezme, lež, dívejte se, utíkej, nepiš, zavři,...

c) PODMIŇOVACÍ ZPŮSOB

-spal bych, běželi byste, hrál bys, díval by se, zavřel by,...

OZNAMOVACÍ ZPŮSOB

-slovesa vyjadřují děj, který se:

USKUTEČNIL → čas minulý

-spal jsem, běžel, dívali se, jedl, držela, napsali,....

PRÁVĚ PROBÍHÁ → čas přítomný

-spí, běžíme, dívají se, jím, držíš, píšeš,....

BUDE PROBÍHAT → čas budoucí

-budu spát, budeme běhat, budeš se dívat,...

ROZKAZOVACÍ ZPŮSOB

-tento způsob vyjadřuje rozkaz, zákaz
-tvoříme jej pouze ve:

2.OSOBĚ ČÍSLO JEDNOTNÉHO

-spi, běž, jez, dívej se, ukazuj, uklízej, piš,...

1. A 2.OSOBĚ ČÍSLO MNOŽNÉHO

-zpívejme, jezme, uklízejme, čtěme, pijme, ...
-běžte, umyjte, stůjte, otevřete, sedněte si, ...

POZZOR

**U rozkazovacího
způsobu
neurčujeme čas**

KONCOVKY ROZKAZOVACÍHO ZPŮSOBU

Č.JEDNOTNÉ

Č.MNOŽNÉ

PSÁT

1.OS.- X
2.OS.- PIŠ
3.OS.- X

1.OS.- PIŠME
2.OS.- PIŠTE
3.OS.- X

ČÍST

1.OS.- X
2.OS.- ČTI
3.OS.- X

1.OS.- ČTĚME
2.OS.- ČTĚTE
3.OS.- X

POČÍTAT

1.OS.- X
2.OS.- POČÍTEJ
3.OS.- X

1.OS.- POČÍTEJME
2.OS.- POČÍTEJTE
3.OS.- X

PODMIŇOVACÍ ZPŮSOB

- vyjadřují děj, který by se mohl uskutečnit
- skládá se z příčestí činného (=slovesa, která končí l, la, lo, li, ly, la) a tvaru slovesa být

ČÍSLO JEDNOTNÉ

1.OS.	2.OS.	3.OS.
bych	bys	by
abych psal	abys psal	aby psal
kdybych	kdybys	kdyby

ČÍSLO MNOŽNÉ

1.OS.

bychom

abychom psali

kdybychom

2.OS.

byste

abyste psali

kdybyste

3.OS.

by

aby psali

kdyby

**U podmiňovacího
způsobu čas
zatím neurčujeme**

POZOR

PROCVIČOVÁNÍ:

Rozdělte jednotlivá slovesa podle způsobu:

ZP.OZNAMOVACÍ

ZP.ROZKAZOVACÍ

ZP.PODMIŇOVACÍ

vaříte   kdybych odešel   rostli
vyžehli   spali bychom   žehlí   abych   vstal   umyli jste
držte se   topí se   utíkejte   zavřete   popros   drželi by
plavali by   budeš vařit   nenapsal   pereme   plav

Přepište věty do množného čísla podmiňovacího

Potkal jsem naši sousedku.

Běhal jsem po pláži každé ráno.

Nakoupil jsem rohlík a máslo.

Vypral jsem prádlo a vyžehlil jsem.

Uvařil jsem výborný oběd.

Podtrhněte slovesa v podmiňovacím zp. a určete číslo a osobu:

Rada bych dostala nové kalhoty.

Mohli bychom jít spolu do kina.

Našli byste ty doklady?

Mohl bys už konečně mlčet?

Zašel bych třeba na kafe.

Šel bys se mnou?

Abyste sehnali ještě nějaké dárky.

Kdyby nás tam nepustili.

Každý by chtěl být šťastný.

Abych vás tam ale nepotkal.

**Spojte sloveso v rozkazovacím způsobu se
správným zbytkem věty:**

**Zahod'
Kup
Chod'
Obleč se
Nejez
Napij se
Vem
Nos
Pojd'**

**to nezralé jablko.
si čepici, už je chladno.
ten špinavej míč.
rohlíky a mléko.
se mnou k babičce.
se pořádně. Je zima.
do školy prezůvky.
vždy po přechodu.
horkého čaje.**